

Nekategorizirano

1. objava iz ciklusa ZDRAVI OBROCI – IZ VRTA U ŠKOLE

17. kolovoza 2023. Antun Brađašević

Početak ove godine u sve hrvatske osnovne škole uveden je obavezni obrok. No, otkako je Ministarstvo prosvjete, odnosno Ministarstvo znanosti i obrazovanja, donijelo odluku da će taj obrok biti financiran od strane države, na društvenim mrežama i u pojedinim medijima, pojavili su se i brojni komentari roditelja koji na ovaj potez države, uglavnom, ne gledaju s odobravanjem. Zašto? Mnogi će reći da nije stvar u novcu koji bi pojedini roditelji školaraca uštedjeli u ionako teškoj i gospodarskoj i financijskoj situaciji u državi, gdje se gleda na svaki cent, nego je stvar u svjesnosti roditelja koji svojim mališanima žele priuštiti najbolje, pa tako i ukusan i kvalitetan obrok u školi, bez obzira je li on besplatan.

Prikazan je tako „obavezni“ obrok koji „djeca jedu za 10 kuna“. Obavezni obrok je suhi obrok, pa je sve to izazvalo dodatno nezadovoljstvo zbog kvalitete spomenutih suhih obroka. Pecivo ili dvije šnite kruha sa salamom između, zamotano u plastičnu foliju je obrok kojim se učenici, na ‘velikom odmoru’ mogu poslužiti. Mnoga djeca, tvrde roditelji, ne žele jesti sendvič kakav im daju kao obavezan obrok u školi, pa nimalo ne gledaju blagonaklono na ovaj potez jer smatraju da takav suhi obrok u školi nije dovoljno kvalitetna i adekvatna hrana za rast i razvoj djece. I ne čudi stoga što su sendviči u brojnim školama ostali i netaknuti i kao takvi završili na odlagalištu otpada, što su i zabilježili neki mediji pa je sve to ostavilo mučan trag na ionako hvale vrijednu akciju. Jer mnoge osnovne škole u Hrvatskoj iz raznih razloga – zbog premalog broja učenika ili zbog nepostojanja uvijeta, čak nemaju školske kuhinje u kojima se pripremaju obroci. U brojnim školama, kuhinje su bile toliko dotrajale i bila im je nužna renovacija. Jedna od domaćih prehrambenih tvrtki stoga je početkom godine pokrenula natječaj „Doniramo i školske kuhinje renoviramo“, sa željom da osnovne škole u Republici Hrvatskoj podrži u renoviranju ili opremanju kuhinja i blagovaonica i na taj način poboljšaju prehranu učenika osnovnih škola. Da bi sudjelovali u toj akciji, bilo je dovoljno kupiti paketić najpopularnijeg hrvatskog začina, a tvrtka se obvezala da će za svaki paketić, donirati dodatni novac. Do sredine ožujka, do kada je trajala ova akcija, prikupljeno je više od 37 tisuća eura, a novac za obnovu kuhinja dobilo je 10 najpotrebitijih osnovnih škola. Sa novom školskom godinom, učenici u tim školama, moći će na odmorima hraniti se zdravim i hranjivim obrocima, pripremljenima baš za njih. A onda je Ministarstvo predložilo, a Vlada RH usvojila sredinom ove godine i prijedlog da se od 2023.godine u sve osnovne škole uvede cjelodnevna škola. Projekt je za sad u eksperimentalnoj fazi, a osnovne škole koje žele da njihovi učenici u školsku godinu 2023./2024. uđu kao dio cjelodnevnog odgojno-obrazovnog projekta, svoju će odluku Ministarstvu morati dostaviti do 16. kolovoza 2023.godine.

S tim u vezi, za očekivati je da će učenici koji će pohađati eksperimentalni program cjelodnevne škole imati i organiziran topli obrok u svojoj školi. Kakvi će obroci biti pripremani u tim kuhinjama i što će se servirati za jelo učenicima, ovisi i o tome s koliko sredstava pojedine škole raspolažu za nabavu namirnica, ali i gdje nabavljaju namirnice za pripremu uravnotežene prehrane učenika. Većina hrvatskih građana, neovisno o tome imaju li školarce u svojim obiteljima, svjesna je kako su cijene namirnica vrtoglavo porasle.

Problem je i u tome što si mnoge obitelji i ne mogu priuštiti kvalitetnu hranu, osobito kvalitetno voće i povrće koje je posljednjih mjeseci znatno poskupjelo, što zbog inflacije, što zbog konverzije na euro, što zbog drugih razloga, pa da bi prehranile svoje obitelji nerijetko se odlučuju za nutritivno siromašnu hranu koja ne pridonosi umnogome zdravom načinu života. Poražavajuće stoga zvuče i vijesti o javnozdravstvenim istraživanjima kako je Hrvatska po pretilosti u vrhu europskih zemalja.

Stoga je tema o prehrani u osnovnim školama, kojom sam aplicirala na Javni poziv AEM (Agencije za elektroničke medije), za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama, samo dio istraživanja o sustavu prehrane u osnovnim školama u RH kako bi se moglo uočiti koliko su obroci koje djeca dobivaju u okviru sustava prehrane u školi – zdravi, kvalitetni, svježi. No, i bez obzira koliko spomenute namirnice bile kvalitetne i nutritivno bogate za rast i razvoj mališana, mnogo ovisi i o njihovim prehrabnim navikama. Poznato je da ona hrana koja mališanima izgleda ukusno i primamljivo nije takva doista pa će i na školskim kuhinjama biti da, u nekim slučajevima, uvedu namirnice koje će biti blagodatan, ukusan i zasitan obrok kako bi od školskih dana djeca stekla poimanje zdravog obroka. U jednom od idućih nastavaka stoga ćemo podijeliti i preporuke nutricionista o zdravoj prehrani za djecu školske dobi te o najoptimalnijim rješenjima zdrave prehrane osnovnoškolaca za njihov zdrav razvoj. Koliko su voće i povrće nezamjenjivi u poimanju zdrave prehrane, nije potrebno uopće naglašavati. Problem može biti jedino u tome što su cijene voća i povrća na gradskim tržnicama sve više, pa što se, uz sve skuplje troškove života, mnogi ponekad odriču mnogih zdravih prehrabnih proizvoda. Sve je teže i teže priuštiti si koju zdravu namirnicu, a voće i povrće koje je nenadoknadivo u svim životnim fazama i dobima, zbog visokih cijena gotovo da ih ne konzumiramo, niti ih zbog visokih cijena brojni mogu priuštiti.

Sezonsko voće i povrće, koje je i najzdravije za prehranu, osobito ono domaće uzgojeno, ne bi nužno trebale biti skupe, pa ćemo posebno poglavlje posvetiti upravo takvoj vrsti prehrane i namirnicama koje na svaki stol mogu doći i iz vašeg vrta. S tim u vezi pohvalit ćemo i one škole koje su u krugu svojih škola odlučile zasaditi povrće i voće i koje se kasnije našlo kao slasna hrana, pripremljena u školskim kuhinjama. Takvo voće i povrće, koje zasade male vrijedne ruke, zasigurno nije tretirano pesticidima i aditivima. Vrijedno će, stoga biti spomenuti i priču o školskim vrtovima, ali i o OPG-ovima koji osnovnoškolskim kuhinjama mogu ponuditi najbolje i najsvježije voće i povrće.

Autorica: Snježana Dukić

Ciklus objava ZDRAVI OBROCI IZ VRTA U ŠKOLE – financijski podržava Agencija za elektroničke medije kroz projekt "Poticanje novinarske izvrsnosti 2023."